ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

з дисципліни

«МІЖНАРОДНА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА ТА ДВОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

(для бакалаврів)

Київ – 2018

Підготовлено професором кафедри публічного адміністрування
д.держ.упр. Пархоменко-Куцевіл О.І.

Затверджено на засіданні кафедри публічного адміністрування
(протокол № 3 від 18 жовтня 2018 року)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та соціальних наук
(протокол № 3 від 25 жовтня 2018 р.)

Пархоменко-Куцевіл Оксана Ігорівни. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Міжнародна технічна допомога та двостороннє співробітництво в сфері публічного адміністрування» (для бакаларів). – К.:МАУП, 2018 – 23 с.

Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Міжнародна технічна допомога та двостороннє співробітництво в сфері публічного адміністрування», теми рефератів, питання для самоконтролю, список використаних джерел.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом
(МАУП), 2018

Пояснювальна записка

Мета викладання дисципліни полягає в опануванні студентами навчального курсу, вивчення основних особливостей виникнення, розвитку і трансформації євроантлантичної інтеграції, проблем і тенденцій її розвитку, сучасної співпраці України з країнами Європейського Союзу та НАТО і перспектив її вступу до цих організацій.

Основними завданнями дисципліни є вивчення: витоків інтеграційних процесів у післявоєнній Європі, утворення ЄС та НАТО, процесів їх розширення і трансформації; основних моделей європейської політичної системи, провідних положень Договору про запровадження Конституції для Європи та інших складників правової системи ЄС; критеріїв, проблем та перспектив вступу до ЄС та НАТО; співпраці України з Європейською спільнотою.

В результаті вивчення курсу здобувачі повинні:

- ***знати*** історію й основні чинник створення Європейського союзу, його основних досягнень і критеріїв вступу до ЄС країн-претендентів; сутність європейських цінностей, як чинника сучасних євроінтеграційних процесів;
- ***вміти*** використовувати набуті знання в контексті політичного прогнозування.

Поточний та підсумковий контроль знань студентів проводиться шляхом фронтального, індивідуального чи комбінованого опитування під час практичного заняття, колоквіумів, тестування, заліку.

На позааудиторну роботу виноситься вивчення окремих проблем курсу, підготовка до практичних занять, колоквіумів, тестування, заліку, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (підготовка доповідей на щорічну науково-теоретичну конференцію викладачів, співробітників та студентів ВНТУ та інші науково-технічні конференції та семінари, підготовка наукових публікацій).

Мета, поставлена перед собою авторами, визначає і структуру методичних рекомендацій. Вони містять:

— тематику та сітку годин курсу;

— методичні рекомендації щодо підготовки до практичних занять;

— список літератури, рекомендованої до використання при підготовці до тієї чи іншої теми.

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА ТА ДВОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

№ з/п	**Назва теми**
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ ТА ДВОСТОРОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	
Тема 1	Розуміння сутності євроінтеграції та її логіка
Тема 2	Створення та еволюція ЄС
Тема 3	Механізми європейської взаємодії
МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ ТА ДВОСТОРОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	
Тема 4	Україна і європейський союз: основи співробітництва
Тема 5	Участь України в міжнародних організаціях
Разом 120год.	

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

« МІЖНАРОДНА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА ТА ДВОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

Модуль 1. Теоретичні аспекти міжнародної технічної допомоги та двосторонного співробітництва в сфері публічного адміністрування

ТЕМА 1. РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ЇЇ ЛОГІКА

1. Практична природа євроінтеграції
2. Поняття європейських цінностей
3. Євростандарти та проблема вибору для України
4. Міфи євроінтеграції

ТЕМА 2. СТВОРЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЄС

1. Історія створення та розвитку Європейського Союзу
2. Основні досягнення та принципи діяльності Європейського Союзу
3. Організаційна структура Євросоюзу

ТЕМА 3. МЕХАНІЗМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

1. Європейська Конституція
2. Право Європейського Союзу
3. Захист прав людини в Європейському Союзі
4. Бюджет Європейського Союзу

Модуль 2. Практичні аспекти міжнародної технічної допомоги та двосторонного співробітництва в сфері публічного адміністрування

ТЕМА 4. УКРАЇНА І ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ОСНОВИ СПІВРОБІТНИЦТВА

1.Формування договірно-правових і політичних засад співробітництва України і ЄС

2. Критерії розширення і поглиблення Європейської інтеграції

3. Політика ЄС щодо України

ТЕМА 5. УЧАСТЬ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

1. Україна — ООН

2. Україна — СОТ

3. Україна — МВФ

Тематика практичних занять

з дисципліни

«МІЖНАРОДНА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА ТА ДВОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

Модуль 1. Теоретичні аспекти міжнародної технічної допомоги та двосторонного співробітництва в сфері публічного адміністрування

1. В чому сутність Копенгагенських критеріїв? Що таке «критерії конвергенції»?
2. Як Ви розумієте сутність «незалежних» критеріїв вступу до Євросоюзу?
3. Опишіть основні етапи процедури вступу до Євросоюзу.
4. В чому суть концепції «спільного доробку ЄС»?
5. В чому сенс політики Східного партнерства для України?
6. В чому конкретно виражається допомога Україні із боку Європейського Союзу?
7. Яке значення для України становить Угода про Асоціацію із ЄС?
8. Коли і ким була підписана Угода про асоціацію між Україною та ЄС?
9. Опишіть загальну структуру Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
10. Чим вигідна для України Зона вільної торгівлі?
11. Який прикінцевий механізм можливого вступу України до ЄС?

Модуль 2. Практичні аспекти міжнародної технічної допомоги та двосторонного співробітництва в сфері публічного адміністрування

1. Коли і для чого утворено Організацію Об’єднаних Націй (ООН)?
2. Яка мета діяльності ООН?

3. Охарактеризуйте організаційну структуру ООН та основні функції її підрозділів.
4. Яка роль України у становленні ООН?
5. Коли і для чого утворено Світову Організацію Торгівлі (СОТ)?
6. Основні принципи діяльності, члени СОТ правова база та функції.
7. Дайте характеристику основним органам СОТ.
8. Коротко охарактеризуйте стосунки України і СОТ.
9. Коли і для чого утворено Міжнародний Валютний Фонд (МВФ), які його функції, хто є членами Фонду?
10. Охарактеризуйте структуру органів управління МВФ.
11. Дайте коротку характеристику взаємостосункам України і МВФ.

Самостійна робота студента

Для оволодіння матеріалом дисципліни «Міжнародна технічна допомога та двостороннє співробітництво в сфері публічного адміністрування» потрібно значну увагу приділяти самостійній роботі. Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять. Основні види самостійної роботи: вивчення додаткової літератури; підготовка до практичних (семінарських) занять; підготовка до підсумкового контролю. До самостійної роботи студентів належить і виконання тестових завдань, зокрема, студентами заочної форми навчання. У цілому самостійна робота з навчальної дисципліни спрямовується на закріплення набутих знань, основних понять, термінів, хронологію подій. Самостійна робота в бібліотеках, та Інтернеті дає можливість знайомства з монографіями, документами, альтернативними точками зору різних авторів на конкретні проблеми. Крім того, вона виховує у студентів самодисципліну,

почуття відповідальності, вміння орієнтуватися в розмаїтті думок і підходів, творчо осмислювати одержанізнання.

Самостійна робота студентів передбачається в таких формах:

- написання рефератів з тем, що не розглядались на лекційних заняттях;
- виконання індивідуального навчально дослідного завдання;
- обговорення рефератів та ІНДЗ на практичних та семінарських заняттях;
- завершення розв'язування задач, які не завершені на практичних заняттях;
- виконання інших домашніх завдань, заданих викладачем із тем лекцій, практичних занять;
- підготовка тез та доповідей на студентські та інші наукові конференції;
- підготовка статей для публікації в ЗМІ.

Перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Сутність європейської інтеграції.
2. Економічні, політичні та ідеологічні передумови Європейської інтеграції.
3. Базові правові основи європейської інтеграції.
4. Характер, етапи, ступінь темпи та принципи євроінтеграції
5. Сутність європейських цінностей.
6. Базові європейські цінності. Хартія основних прав Європейського Союзу.
7. Позитиви та негативи вступу України до Європейського Союзу.
8. Міфи щодо європейської інтеграції.
9. Історія утворення та розвитку Європейського Союзу.
10. Основні досягнення та принципи діяльності ЄС.
11. Етапи розширення Європейського Союзу.
12. Договір про утворення Європейського Союзу.

13.Амстердамський договір (1997)

14.Сутність шенгенської угоди (1997)

15.Лісабонський договір (1997)

16.Євро – грошова одиниця ЄС.

17.Брекзіт: сутність та причини

18.Символіка Європейського Союзу

19.Характерні риси організаційної структури ЄС

20.Основні органи Європейського Союзу та їх функції

21.Механізм прийняття рішень у ЄС.

22.Європейська Конституція: структура, головні здобутки, процес ратифікації.

23.Право Європейського Союзу та його принципи.

24.Джерела права Європейського Союзу.

25.Захист прав людини в Європейському Союзі

26.Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод.

27. Європейський Суд із прав людини і принципи його діяльності

28.Суб'єкти подання скарги до європейського суду

29.Порядок подання скарги до Європейського Суду.

30.Основні принципи бюджетної політики Європейського Союзу

31.Джерела формування бюджету ЄС.

32.Формування договірно-правових і політичних засад співробітництва України і ЄС

33.Критерії розширення і поглиблення європейської інтеграції

34.Основні етапи процедури вступу до Євросоюзу

35. Політика ЄС щодо України (Східне партнерство, Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС, Міжпарламентський діалог Україна-ЄС, Співробітництво України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки, безвізовий діалог Україна-ЄС, Регіональне співробітництво між Україною та ЄС, Торговельно-економічне співробітництво, співпраця України і єс в енергетичній сфері, інвестиційне співробітництво).

36.Угода про Асоціацію між Україною і ЄС (2014)

37.Саміти Україна-ЄС.

38. Надання Україні безвізового режиму.

39.Прикінцевий механізм вступу України до ЄС.

40. Причини утворення Організації Північноатлантичного Договору (НАТО)

41.Процес вступу України до НАТО

42.Соціально-політичні переваги та недоліки вступу України до НАТО.

43.Організація Об'єднаних Націй (ООН): мета, організаційна структура та основні функції її підрозділів.

44.Роль України у становленні ООН

45.Світова Організація Торгівлі (СОТ): основні принципи діяльності, члени СОТ правова база та функції.

46.Характеристика основних органів СОТ.

47.Стосунки між Україною і СОТ.

48.Міжнародний Валютний Фонд (МВФ): історія створення, мета, функції, члени.

49.Структура органів управління МВФ.

50.Взаємостосункам України і МВФ.

Індивідуальна робота студентів.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ).

Індивідуальну роботу студенти виконують за формою *індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ)*, яке передбачає створення умов для повної реалізації творчих можливостей студента через індивідуально-спрямований розвиток його здібностей, науково-дослідницьку діяльність. Теоретичні знання з «Міжнародна технічна допомога та двостороннє співробітництво в сфері публічного адміністрування» обов'язково повинні підкріплюватись практичними навиками роботи, одержаними безпосередньо майбутніми фахівцями, під час виконання реальних професійних завдань.

ІНДЗ є видом позааудиторної роботи студента, яке виконують у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і оцінюють згідно з кредитно-модульною системою. Воно являє собою цілісну завершену практичну роботу, яку виконують студенти на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних й практичних занять і охоплює зміст навчальної дисципліни. Програма ІНДЗ є одним з основних навчально-методичних документів, що має принципове значення для сучасного навчального процесу й визначає цілі та завдання проведення індивідуальної роботи, її обсяг та зміст. Вона забезпечує єдність вимог і наступність окремих її етапів, неперервність усього процесу практичного навчання та його збалансованість.

1. Мета і зміст індивідуального навчально-дослідного завдання

Метою виконання ІНДЗ є набуття студентами практичних навичок аналізу й оцінювання процесу наукових досліджень з метою набуття теоретичних знань з основ наукових досліджень, визначення ефективності наукових досліджень, використання окремих методологічних підходів до всебічного аналізу наукових досліджень.

Основні завдання виконання ІНДЗ формують на основі структурування означеної мети і включають:

- перевірку на практиці засвоєння студентами сутності, основних понять і категорій методології наукових досліджень, аналізу, етапів, інструментів реалізації та забезпечення взаємозв'язків функцій науки;
- дослідження механізму розроблення дослідницьких проектів;
- уміння використання базових інструментів управління дослідженнями;
- формування навичок моделювання та прогнозування ситуації;
- розвиток інтелектуальних і творчих здібностей студентів;
- набуття навичок критичного аналізу;
- вироблення навичок побудови схеми наукових досліджень;
- розвиток стратегічного мислення.

У результаті виконання ІНДЗ з дисципліни *студент повинен знайти емпіричні підтвердження теоретичних знань у таких сферах:*

- рівень використання основних положень сучасного управління наукою в практичній діяльності вітчизняних організацій та виявлення можливостей і резервів удосконалення системи управління науковою діяльністю;
- можливість використання зарубіжного досвіду, досягнень у розробці та управлінні науковими дослідженнями, втіленні їх у життя;
- використання новітніх управлінських технологій в практичній діяльності конкретної організації щодо дослідницьких рішень.

У результаті виконання ІНДЗ з дисципліни студент повинен уміти:

- використовувати знання, отримані при вивчені дисципліни «Міжнародна технічна допомога та двостороннє співробітництво в сфері публічного адміністрування», що забезпечують сприйняття цієї дисципліни відповідно до структурно-логічної схеми навчального процесу;
- аналізувати й оцінювати досвід управління науковими дослідженнями в індустріально-розвинених країнах та адаптувати його до умов господарювання в Україні;
- самостійно виконувати розрахунки, пов'язані з аналізом, оцінюванням та обґрунтуванням конкретних проектів;

- виявляти проблемні ситуації на підприємствах, виробляти та оцінювати можливі варіанти їх усунення;
- формувати пропозиції щодо удосконалення науково-дослідної діяльності та функціонального її забезпечення.

2. Зміст і структура індивідуального навчально-дослідного завдання

ІНДЗ потребує використання набутих знань і реалізації творчого потенціалу студента при формуванні плану та проведенні наукових досліджень в умовах ринкового середовища. Індивідуальна робота передбачає використання елементів науково-дослідної діяльності, розвитку здібностей виконавця, формування нестандартного мислення. ІНДЗ виконується у формі мультимедійного видання – презентації із застосуванням елементів мультимедіа (за певним варіантом, погодженим з викладачем) і доповідається перед аудиторією.

Структура індивідуального навчально-дослідного завдання наступна:

Вступ.

Теоретична частина.

Аналітична частина.

Дослідна (проектна) частина.

Висновки.

Перелік використаної літератури, статичної звітності.

Додатки.

У вступі до ІНДЗ слід обґрунтувати актуальність теми, рівень її теоретичного та практичного опрацювання, значення для вирішення практичних проблем в науковій сфері. Сформувати мету завдання, аргументувати вибір об’єкта та предмета дослідження, а також охарактеризувати структуру роботи.

Обсяг вступу – 1 сторінка.

Теоретична частина. У ній потрібно аналізувати теоретичні напрацювання науковців, практиків у даній галузі з досліджуваної теми, творчо

оцінити різні теоретичні підходи. Визначити свій підхід щодо подальшого використання конкретних теоретичних розробок.

Обсяг теоретичної частини – 4-5 сторінок.

Аналітична частина повинна базуватися на аналізі техніко-економічних показників, тенденції їх зміни протягом 3-х останніх років із досліджуваної теми на підприємстві. При цьому виявити рівень реалізації теоретичних розробок на практиці, оцінити фактичний стан справ з науково-дослідною і конструкторською роботою на мікро- чи макрорівні. Дослідити основні чинники, які найбільше впливають на досліджувану проблему, закцентувати увагу на недоліках.

Обсяг розділу – 4-5 сторінок.

Дослідна частина передбачає пропозиції, обґрунтування, розроблення методології, шляхів і напрямків щодо вирішення проблеми, яка розглядається. На основі виявлених недоліків і досліджень, проведених у теоретичній частині, запропонувати науково-обгрунтовані та ефективні підходи усунення проблеми, можливість адаптації теоретичних досліджень до практики. У цьому розділі бажано навести конкретні техніко-економічні розрахунки з удосконалення науково-прикладної діяльності, відобразити елементи новизни. Ця частина має найбільш вагоме значення при оцінці всього ІНДЗ.

Обсяг – 4-5 сторінок.

Висновки повинні містити короткий підсумок основних результатів дослідження, можливості їх використання у практиці.

Обсяг висновків – 1 сторінка.

Додатки є необов’язковими. До загального обсягу ІНДЗ вони не входять.

Список використаної літератури є обов’язковим. Розміщення літературних джерел здійснювати в алфавітному порядку згідно з ДСТУ.

Також можна розробити ІНДЗ у формі мультимедійного видання – презентацію із застосуванням елементів мультимедіа (за певним варіантом, погодженим з викладачем).

Перелік питань для ІНДЗ

1. Початок холодної війни. План Маршалла. Блокада Західного Берліну.
2. Процесс підписання Північноатлантичного договору
3. Суть Північноатлантичного договору
4. Система безпеки на платформі НАТО
5. Суть Стратегічної концепції НАТО.
6. Конструктивні складові системи управління НАТО.
7. Основні функції Північноатлантичної Ради, Генерального Секретаря НАТО, Міжнародного секретаріату НАТО, Комітету оборонного планування, Групи ядерного планування, Військового Комітету, Міжнародного військового штабу.
8. Механізм прийняття рішень в НАТО
9. Саміти НАТО
10. Збройні Сили НАТО. Зона відповідальності ЗС НАТО
11. Структура органів військового управління ОЗС НАТО.
12. Витрати на оборону в країнах НАТО. Бюджет НАТО.
13. Сутність та значення інститутів партнерства та діалогу між НАТО й іншими країнами
14. Розкрийте суть програми «Партнерство заради миру» (ПЗМ)
15. ..Які конкретні заходи передбачає План дій щодо членства в НАТО (ПДЧ)?
16. Правові чинники вступу України до НАТО. Основні міфи щодо НАТО.
17. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору
18. Основні напрямки співпраці України із НАТО
19. ..Основні критерії отримання державою членства в НАТО

Тему ІНДЗ студент обирає самостійно на основі розробленого примірного переліку, виходячи з його інтересів (зацікавленість певною проблемою,

знайомства з конкретною ситуацією на підприємстві, робота на підприємстві, попередні дослідження, участь у студентських наукових конференціях тощо).

Студент має право запропонувати науковому керівникові власну тему завдання в межах дисципліни «Міжнародна технічна допомога та двостороннє співробітництво в сфері публічного адміністрування». Крім того, студент може розширити або звузити тему ІНДЗ, узгодивши її з науковим керівником.

Список використаних джерел

1. Парламентський вимір європейської інтеграції / [Бурячок Т. О.,Запатріна І. В., Кравченко В. О., Кулаков О. В., Плотян С. Г.,Шатковська А. О., Ямпольска І. Л.] ; під ред. Плачкової С. Г. —Київ : «Нора-прінт», 2005. — 113 с.

2. *Софіщенко І. Я.* Торговельно-економічні відносини між Україноюта ЄС: стан і перспективи («Trade and Economic Relations between Ukraine and EU: Current State and Prospects») : навч. по- сіб. / І. Я. Софіщенко ; за загальною ред.: М. Бойцуна, І. Грицяка, Я. Мудрого, О. Рудіка, Л. Прокопенко та В. Срельцова. — К. :Міленіум, 2009. — 314 с.

3. Treaty establishing the European Coal and Steel Community. —1951. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://europa.eu/.

4. Treaty establishing the European Atomic Energy Community. — 1957. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://europa.eu/.

5. Treaty establishing the European Economic Community. — 1957.[Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://europa.eu/.

6. Communication from the Commission to the European Parliamentand the Council — The impact and effectiveness of the singlemarket /COM/96/0520 FINAL. [Електронний ресурс]. — Режим до-ступу: http://europa.eu/.

7. *Проценко І. М.* Розвиток поняття гармонізації законодавствадержав-членів Європейського Союзу в процесі створення спільного ринку / І. М. Проценко // Правова держава. — К, 2002. — Випуск

13. — С. 440 – 448.

8. *Dembour M*. Harmonization and the Construction of Europe /M. Dembour. — San Domenico, 1996.

9. *Slot P. J.* Technical and administrative obstacles to trade in the EEC /P. J. Slot. — Leyden, 1975. — 296 p.

10. Prechal S. Directives in European Community law : A study ofdirectives and their enforcement in national courts / S. Prechal. —Oxford, 1995. — 394 p.

11. Treaty establishing the European Community (consolidated text). —

Official Journal C 325 of 24 December 2002 [Електронний ресурс]. —

Режим доступу: http://europa.eu/.

12. *Муравйов В.* Правові засади гармонізації законодавства в ЄвропейськомуСоюзі / В. Муравйов // Право України. — 2002. — №7. —С. 114 – 119.

13. *Муравйов В. І.* Гармонізація законодавства як феномен європейської інтеграції / В. І. Муравйов // Український правовий часопис. — Випуск 2(7). — 2003. — С. 3 – 23.

14. *Folsom R.* European Union Law / R. Folsom. — St. Paul, Minn., 1999.

15. *Piet Jan Slot.* Harmonisation of Law / P. Slot // 5 Eur. L. Rev. —1996. — P. 378 – 397.

16. *Бояр А. О.* Торговельно-економічні відносини між Україною та ЄС:Регулювання зовнішньої торгівлі та конкуренції в умовах єдиного ринку ЄС (Commercial and Economic Relations between Ukraine

and EU: Regulation of the External Trade and Competition under Conditions of the EU Single Market) : підручник / А. О. Бояр ; за загальною ред. М. Бойцуна, І. Грицяка, Я. Мудрого, О. Рудіка, Л. Прокопенко та В. Стрельцова. — К. : Міленіум, 2008. — 384 с.

17. *D. Swann.* The Economics of the Common Market / D. Swann. —Penguin, 7th edn., 1992. — 267 p.

18. *Agnete Philipson.* Guide to the concept and practical application ofarticles 28 – 30 EC/European Commission, Internal Market DG /Agnete Philipson. — January 2001 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://europa.eu/.

19. Регламент (ЄЕС) № 1612/68 Ради від 15 жовтня 1968 року про вільний рух працівників в межах Співтовариства. — Official Journal L 257, 19/10/1968 P. 0002 — 0012 [Електронний ресурс]. —Режим доступу: http://europa.eu/.

20. Directive of the European Parliament and of the Council 2004/38/ EC of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States amending Regulation

(EEC) № 1612/68 and repealing Directives 64/221/EEC, 68/360/EEC, 72/194/EEC, 73/148/EEC, 75/34/

EEC, 75/35/EEC, 90/364/EEC, 90/365/EEC and 93/96/EEC. — Official Journal L 158, 30/04/2004 P.0077 – 0123. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://europa.eu/.

21. Regulation (EEC) № 1251/70 of the Commission of 29 June 1970 on the right of workers to remain in the territory of a Member State after having been employed in that State. — Official Journal L 142 of 30.06.1970. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://europa.eu/.

22. Конвенція про імплементацію Шенгенської Угоди від 14 червня 1985 року між урядами держав Економічного Союзу Бенілюкс, Федеративної Республіки Німеччина та Французької Республіки про поступове скасування перевірок на їхніх спільних кордонах, підписана 19 червня 1990 року в м. Шенген (Велике Герцогство

Люксембург) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http:// europa.eu/.

23. Перспективи поглибленої вільної торгівлі між ЄвропейськимСоюзом та Україною: Звіт результатів дослідження Центру європейських політичних досліджень (м. Брюссель), Інституту світової економіки (м. Кіль) ті Міжнародного центру перспективних досліджень (м. Київ) на замовлення Генерального директорату Європейської Комісії з питань торгівлі. — 2006. — 178 с. —[Електронний ресурс] — режим доступу: http://www.icps.kiev.ua.

24. *Хартли Т. К.* Основы права Европейского сообщества / Т. К. Хартли; пер. с англ. — М. : Закон и право, ЮНИТИ, 1998. — 703 с.

25. Європейська асоціація вільної торгівлі, ЄАВТ / Україна й СвітоваОрганізація Торгівлі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://wto.in.ua/index.php?get=42

26. Європейська політика Швейцарії [Елекронний ресурс] — режим доступу: http://www.europa.admin.ch/.

27. *M. Vahl.* Integration without Membership: Switzerland's Bilateral Agreements with the European Union / Marius Vahl, Nina Grolimund. — Centre for European Policy Studies. — Brussels, 2006.

28. *Пер Ботольф Маурсет.* Інтеграція без членства — економічні відносини між Норвегією та ЄС / П. Б. Маурсет // Шлях до зони вільної торгівлі між ЄС та Україною : виклики та можливості для торгівлі та інвестицій ; ред. Владімір Бенч, Світлана Мітряєва. — Прешов, Ужгород. — квітень 2011. — 156 с.